

HRVATSKI VOJNIK

Broj 142. Godina IV. 29. lipnja 2007.

www.hrvatski-vojniki.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

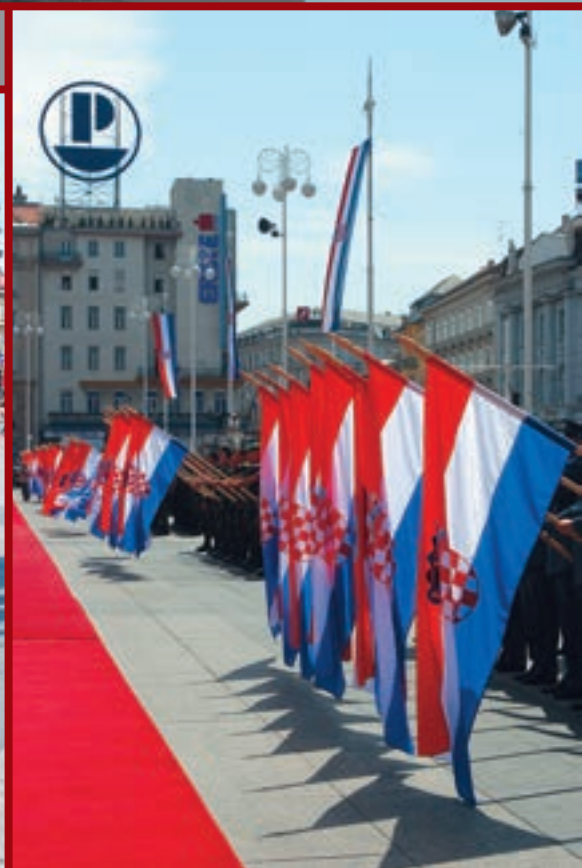
9 771330 500003

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79 • SI 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Dan državnosti
svečanim postrojavanjem obilježen
u Zagrebu i Vukovaru

Dan državnosti obilježen u Zagrebu i Vukovaru

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešak

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Varteks d.o.o.,

Zagrebačka 94, 42000 Varaždin

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>

E-mail: hrvojn timer@morh.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Dan Državnosti svečanim postrojavanjem obilježen u Zagrebu i Vukovaru

"Našom tradicijom, našom vojnom izobrazbom, ali i oružanom silom u cjelini Hrvatska danas kandidira za jednakopravno mjesto s drugim slobodarskim zemljama suvremenog svijeta za Sjevernoatlantski savez," kazao je premijer Ivo Sanader u Vukovaru

Strana 4

U Brezovici održana središnja proslava Dana antifašističke borbe u Hrvatskoj

"Moderna Hrvatska temelji se na načelima pravednosti, poštovanju ljudskih i manjinskih prava, socijalno-tržišnom gospodarstvu i toleranciji, odbacujući ekstremizam, slijedeći antifašizam kao civilizacijsko opredjeljenje ugrađeno u temelje samostalne i demokratske Hrvatske", kazao je izaslanik premijera Berislav Rončević

Strana 11

Ceremonija ustrojavanja NATO MNMPBAT-a u Varšavi

"Ovaj je događaj pokazatelj i priznanje da smo postigli visoke standarde u radu Vojne policije prema standardima NATO-a", istaknuo je general Barić, dodajući kako će u sastavu oformljenog bataljuna hrvatski vojni policajci ponajprije djelovati u kontroli europskih vojnih snaga...

Strana 12

Kako definirati terorizam

Posljedice terorističkih akcija koje izvode pojedinci ili pojedine organizacije povod su osim za akte državnog terorizma i za jačanje i produblivanje političkih, vjerskih, vojnih i drugih podjela u međunarodnoj zajednici

Strana 20

Dan državnosti svečanim postrojanjem obilježen u Zagrebu i Vukovaru

Ustrajte u svom plemenitom i časnom pozivu

“Našom tradicijom, našom vojnom izobrazbom, ali i oružanom silom u cjelini Hrvatska danas kandidira za jednakopravno mjesto s drugim slobodarskim zemljama suvremenog svijeta za Sjevernoatlantski savez,” kazao je premijer Ivo Sanader u Vukovaru

—Napisali Domagoj VLAHOVIĆ i Leida PARLOV, snimili Davor KIRIN i Tomislav BRANDT—

Središnja proslava Dana državnosti Republike Hrvatske ove je godine održana na dvije lokacije, u hrvatskom glavnom gradu i u gradu-heroju Vukovaru. U Zagrebu proslava je potrajala dva dana, a njezin najbitniji dio održan je u samom srcu glavnog grada svih Hrvata - na Trgu bana Josipa Jelačića...

Nećemo propustiti spomenuti kako je nositelj najvažnijih dijelova programa proslave bilo upravo Ministarstvo obrane, Glavni stožer, te Oružane snage u cijelosti. Proslava je otpočela ujutro 24. lipnja: ulicama središta Zagreba prodefilirali su hrvatski vojni glazbenici okupljeni u Orkestru HV-a, održali su promenade koncert usklađen sa svojevrsnom koreografijom. Udarni dio repertoara bile su poznate hrvatske vojne koračnice, od kojih su neke nastale u vrijeme kojega smo se ovih dana prisjećali.

U većenjim satima, zajedno s Orkestrom HV-a svoj glazbeni dar i vještine Zagrepčanima su pokazali i članovi Klape HRM-a na najljepšem gradskom trgu Zrinjevcu, u legendarnom Paviljonu.

Uvod u središnju proslavu nije protekao samo u znaku glazbenih programa, istoga jutra su na “Jelačić-placu” postavljena tri šatora: dva MORH-ova i jedan Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. U dva su se građani preko promidžbenih materijala, publikacija i prezentacija mogli pobliže informirati o dva integracijska cilja Republike Hrvatske: Europskoj Uniji i NATO-u, dok je u trećem promoviran projekt “Kadet”. Zainteresirani za MORH-ovu stipendiju su sve informacije mogli dobiti od onih koji o tome vjerojatno i najviše znaju - samih kadeta. I to onih koji su blizu diplome...

Vjerojatno malo ljudi zna da je organizirano postrojavanje ešalona pripadnika OSRH održano 25. lipnja bilo prvo takve vrste na Jelačićevom trgu. Tako je popularni Trg bar djelomice ušao u društvo ŠRC-a "Jarun" i stadiona u Kranjčevićевой na koje u Zagrebu prvo pomislimo kad je riječ o smotrama hrvatske vojske. Kako bi sve proteklo u redu i kako bi Trg bio "logistički" pripremljen za za njega "netipičnu" svečanost, pobrinuli su se inženjerci OSRH, a pripadnici MORH-ovog osiguranja i Vojne policije pazili su da se sve odvija nesmetano i sigurno.

Spontani pljesak okupljenih građana prolomio se, kao uostalom i svaki put dosad, kad se pojavio prvi ešalon Hrvatske vojske, ujednačena koraka ponosno stupajući prema platou glavnoga trga. Na Trg je došlo nekoliko tisuća

Ešaloni hrvatskih vojnika i policajaca svečano postrojeni na glavnom zagrebačkom trgu

građana, unatoč tome što su mnogi iskoristili četiri neradna dana i pošli izvan grada. Ešaloni s gotovo tisuću hrvatskih vojnika i policajaca u savršenom su redu jedan po jedan, iz tri smjera pristizali na Trg i uz zvukove koračnica i pljeska postrojili se ispred pozornice postavljene uz spomenik jednog od najvećih hrvatskih vojnika, bana i maršala Jelačića. Stupali su predstavnici sviju grana i rodova OSRH, a pristizanje svakog od osam ešalona bilo je praćeno čitanjem povjesnica, ustroja i namjena pojedinih

Svečana sjednica Vlade RH

Za državne dužnosnike je obilježavanje Dana državnosti 25. lipnja u Zagrebu otpočelo prije proslave na Jelačićevu trgu. U jutarnjim satima okupili su se na groblju Mirogoj, na kojemu su izaslantstva položila vijence i zapalila svijeće ispred Spomen-obilježja Zid boli, Središnjeg križa u Aleji hrvatskih branitelja, na grobu prvog predsjednika RH dr. Franje Tuđmana te na zajedničkoj grobnici neidentificiranih žrtava iz Domovinskog rata na Krematoriju. Potom je na Markovom trgu u crkvi svetog Marka održana misa zadušnica za sve poginule branitelje i žrtve Domovinskog rata. Euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Poslije mise, na istom trgu je u Banskim dvorima održana svečana sjednica Vlade RH u povodu Dana državnosti. Uz pripadnike najvišeg hrvatskog državnog izvršnog tijela, sjednici su nazočili i predsjednik RH Stjepan Mešić te predsjednik Sabora RH Vladimir Šeks. Uvodni govor pripao je predsjedniku Vlade Ivi Sanaderu, koji je podvukao crtu pod posljednje desetljeće i pol, istaknuvši da smo se "od prvih dana nezavisnosti, otpora agresoru, međunarodnog priznanja, preko pobjede u nametnutom ratu do ostvarenja drugih najvažnijih ciljeva pred kojima danas stojimo, dokazali i potvrdili kao uspješna zemlja". Govoreći o sigurnosnom kontekstu u kojemu je Hrvatska danas, premijer Sanader je podsjetio da "za koji mjesec očekujemo i pozivnicu za članstvo u Sjevernoatlantskom savezu. Time ćemo definitivno učiniti povijesni korak prema trajnoj sigurnosti Hrvatske. Rekao sam nedavno, pa ću i ovdje ponoviti - to će značiti da je Domovinski rat bio posljednji rat koji smo morali voditi za slobodu i sigurnost Hrvatske. Taj će povijesni iskorak u toj mjeri osnažiti i naš međunarodni položaj, pa i gospodarsku atraktivnost, da će i to biti dodatni poticaj ubrzanom razvitku". Kao predsjednik tijela koje je nositelj hrvatske suverenosti, Vladimir Šeks je podsjetio da su odluke Sabora 1991. ustavnopravni temelj današnje moderne RH. No, da nije bilo branitelja i tadašnjih akcija hrvatskih vojno-redarstvenih snaga, te odluke bi ostale bezvrijedno slovo na papiru, rekao je Šeks. Predsjednik Mešić je istaknuo kako je Hrvatska u desetak godina ostvarila ono za što su "drugima trebala desetljeća", uz neovisnost postigla je i kompatibilnost s državama EU-a. Danas je najvažnije pobrinuti se da hrvatski građani žive sigurno i kvalitetno, naglasio je.

Misa u crkvi sv. Marka

Predsjednik Mesić u obilasku svečanog stroja

ustrojbenih cjelina, kao i biografija zapovjednika svakog ešalona.

Po završetku svečane sjednice Vlade RH, programu na Trgu su se pridružili i visoki državni dužnosnici, na

Hrvatska vojska prvi put je postrojena na Jelačićevu trgu

čelu s predsjednikom RH Stjepanom Mesićem, predsjednikom Hrvatskoga sabora Vladimirom Šeksom i predsjednikom Vlade

Svečani mimohod ulicama Vukovara

Ivom Sanaderom. Prijavak vrhovnom zapovjedniku OSRH predsjedniku Mesiću predao je zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić. Nakon što je obavio pregled postrojbi, Predsjednik je održao kratak govor u kojem je 25. lipnja 1991. nazvao jednim od najvažnijih dana u povijesti RH. "Mnogi su ga dočekali na bojišnicama ili se

NATO, napomenuvši da ćemo time dobiti "kišobran nužan za nacionalnu sigurnost u eri globalnih ugroza". Sa zadovoljstvom je istaknuo i činjenicu da hrvatska javnost sve više usvaja razloge za pristupanje Savezu i da je prema ispitivanjima većina građana sada za Hrvatsku u NATO-u.

Po završetku Predsjednikova govora opet je došao red na note: polusatni nastup KUD-a "Frankopan" iz Remeta i ponovo Klapa HRM-a. Nakon svečanosti, vrijedne vojničke ruke prionule su poslu i vrlo brzo Jelačićev trg je bio osposobljen za normalno odvijanje tramvajskog i drugog prometa.

Bogatiji za još jednu svenarodnu proslavu, uz svesrdnu pomoć MORH-a i OSRH.

Svečanost nastavljena promocijom u Vukovaru

Program svečanosti obilježavanja Dana državnosti nastavljeno je potom u Vukovaru gdje se već tradicionalno održava promocija i dodjela diploma polaznicima svih vojnih škola Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Proslava je započela misom u vukovarskoj crkvi sv. Filipa i Jakova koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, nakon čega su polaznici i zapovjednici škola Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku u svečanom mimohodu prošli ulicama grada Vukovara do Križa na ušću Vuke u Dunav, gdje su polaganjem vijenca odali počast žrtvama Domovinskog rata.

Središnja svečanost održana je u vukovarskoj vojarni "204. vukovarske brigade HV-a", a nazočili su joj predsjednik RH Stjepan Mesić, predsjednik Sabora Vladimir Šeks, predsjednik Vlade Ivo Sanader i drugi visoki civilni i vojni dužnosnici, među kojima su bili potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor, ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OSRH-a general zbora Josip Lucić te brojni drugi uzvanici. Promovirano je 620 časnika i dočasnika, polaznika svih razina izobrazbe u OSRH.

Čestitajući Dan državnosti i uspješan završetak izobrade polaznicima svih škola OSRH-a, predsjednik Mesić je istaknuo kako je upravo Vukovar grad koji najbolje može svjedočiti o svim patnjama i stradanjima tijekom Domovinskog rata. "Grad Vukovar simbol je otpora agresiji," kazao je predsjednik Mesić ističući kako se činom promocije polaznika vojnih škola odaje počast Vukovaru i svim hrvatskim braniteljima. Kazao je i kako je Domovinski rat danas vrelo iz kojega se crpe mnoga znanja za obrazovanje polaznika vojnih škola, te napomenuo kako danas svi zajedno, polaznici i nastavnici vojnih škola, ulažu velike napore u obrazovanje kako bi usvojili znanja potrebna za obavljanje svojih zadaća. "Te vaše napore kao i sve što je učinjeno tijekom reformi moramo podupirati i prepoznati osiguranjem onih standarda kakvi vrijede u državama napredne demokracije. Pritom mislim na poboljšanje vaših radnih i materijalnih uvjeta, kao i osiguranje svega onoga što je potrebno za izgradnju modernih Oružanih snaga," kazao je vrhovni zapovjednik.

Ističući kako je Hrvatska stvarana u teškim uvjetima, predsjednik Mesić je kazao kako danas možemo biti zadovoljni postignutim uspjesima, no osim uspjeha treba spomenuti i ono što je usporilo naš gospodarski rast, ali i razvoj odgovorne i transparentne državne strukture, te kazao kako na odgovornost treba pozvati sve krivce za to, sve one koji su "u tijeku agresije na Republiku Hrvatsku, dok ste vi na prvim crtama branili državu, sudjelovali u privatizacijskim procesima i drugim nečasnim radnjama. Podsjetio je i na malverzacije tijekom kupovne privatizacije i dodao kako "ne smijemo dopustiti da se na takav način danas upravlja državnom imovinom i ne smije-

Počast žrtvama kod križa na ušću Vuke u Dunav

mo dopustiti ni da bilo koja sumnja u malverzacije unatrag petnaestak godina ne bude istražena i krivci pozvani na odgovornost".

Istaknuvši kako su kadeti, dočasnici i časnici školovanjem stekli nova znanja i vještine te da su spremni preuzeti vrlo složene zadaće obrane domovine i njezinog teritorijalnog integriteta, predsjednik Mesić je na kraju svog izlaganja poručio "Nikada više Ovčara!"

Predsjednik sabora Vladimir Šeks je podsjetio na ključne povijesne odluke Hrvatskoga sabora kojima je zacrtan put hrvatske državnosti i hrvatske slobode. "Ništa ne bi bilo bez herojskoga otpora i obrane pobjedničke hrvatske vojske i Oružanih snaga u provedbi tih odluka Hrvatskoga sabora," kazao je predsjednik Sabora i zahvalio svima koji su zaslužni za obranu i stvaranje Hrvatske. "Danas u novim okolnostima vi polaznici vojnih škola spremate se za nove zadaće. Jedna od njih je djelovati na preustroju Oružanih snaga da budu kompatibilne s NATO standardima," kazao je Šekas.

Upozorio je i na nužnost ulaska Hrvatske u NATO, a svim je pripadnicima Oružanih snaga poželio da ustraju u svom plemenitom i časnom pozivu.

Obraćajući se polaznicima škola premijer Sanader je kazao kako u ime Vlade i svoje osobno izražava ponos što u Hrvatskoj imamo dostojne nasljednike velikih heroja Domovinskog rata. "Našom tradicijom, našom vojnom izobrazbom, ali i Oružanom silom u cjelini Hrvatska danas kandidira za jednakopravno mjesto s drugim slobodarskim zemljama suvremenog svijeta za Sjevernoatlantski savez," kazao je premijer, dodajući kako pozivnicu za punopravno članstvo u NATO-u Hrvatska očekuje u travnju sljedeće godine na samitu u Bukureštu. Premijer Sanader je istaknuo i kako će Vlada učiniti sve od političkih do financijskih, logističkih uvjeta kako bi dala punu potporu strategiji razvoja obrambenih i oružanih snaga u skladu s najboljim NATO standardima. Istaknuo je kako mu je posebno drago što se upravo u Vukovaru svake godine obilježava završetak izobrazbe polaznika vojnih škola, a po-

Polaznici vojnih škola u vojarni "204 vukovarske brigade HV-a"

Svečano uručenje diploma polaznicima svih razina izobrazbe u OSRH

četak u Kninu, pa je zahvalio svim hrvatskim braniteljima na onome što su učinili tijekom Domovinskog rata u stvaranju neovisne i slobodne Hrvatske.

Polaznicima škola čestitke su uputili i ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OSRH-a general zbora Josip Lucić, zapovjednik ZZIO-a "Petar Zrinski" general bojnik Mirko Šundov i dekan Prometnog fakulteta.

"Stalna obuka i izobrazba temelj su budućnosti hrvatskih Oružanih snaga koju želimo graditi na svjetlu pobjedničke hrvatske vojske i policije iz Domovinskog rata," kazao je ministar Rončević i istaknuo kako su OSRH-a spremne ispuniti svoju ustavnopravnu zadaću i svim građanima Hrvatske pružiti osjećaj sigurnosti.

"Naš slogan - Znanjem do pobjede - odnosi se upravo na primjenu znanja, sposobnosti i vještina u pobjedi svih izazova koji stoje pred nama," kazao je general Šundov. Istaknuo je i kako je započeo proces preustroja ZZIO u Hrvatsko vojno učilište, te da je potrebno nastaviti ulaganja u kadrove i materijalno opremanje suvremenim školskim i vježbovnim sustavima, programima i sredstvima. Zahvalio je i svima koji su pomogli u pripremi svečanosti u Vukovaru, a posebno građanima i gradu na gostoprimstvu.

U sklopu svečanosti polaznicima 11. naraštaja kadeta pilota i 9. naraštaja Ratne škole "Ban Josip Jelačić" dodijeljene su diplome i prigodni darovi, a dan ranije diplome su dodijeljene i polaznicima svih ostalih škola. Ove su godine i svima koji su završetkom izobrazbe stekli uvjete za dodjelu prvog časničkog čina dodijeljeni i časnički bodeži.

Neposredno prije središnje svečanosti najviši dužnosnici su odali počast žrtvama Domovinskog rata polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na Memorijalnom groblju u Vukovaru i na spomen-području Ovčara.

U sklopu obilježavanja Dana državnosti i završetka izobrazbe na vojnim školama visokim državnim dužnosnicima je predstavljen i projekt Memorijalnog informacijsko-dokumentacijskog centra Domovinskog rata. Prezentaciju je održao general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika GS OSRH-a. General Barić je istaknuo kako je to prostor u kojem se može predstaviti ono što je bilo u Domovinskom ratu, koji može koristiti polaznicima svih vojnih škola u OSRH-a i biti centar u koji će dolaziti mladi ljudi. Projekt bi trebao biti završen u sljedeće tri godine. ■

Dojmovi polaznika nakon uspješno završene izobrazbe

Brigadir Darko Kereša, polaznik 9. naraštaja Ratne škole "Ban Josip Jelačić"

Ratna škola, osim što je najviša vojna škola u sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj, je i jedna od najvrednijih škola koju sam u svojoj dosadašnjoj karijeri završio, s obzirom na to da je to razina školovanja koja daje neka krovna znanja nužna časnicima razine pukovnika i brigadira u OS. Osim sadržaja koji se provode u Republici Hrvatskoj, bili smo i na studijskim putovanjima u inozemstvu, a

predavači su nam bili najjemenentniji stručnjaci iz područja vojnih znanosti, vodeći stručnjaci iz ekonomije, resornih ministarstava vlade RH.

Pukovnik Ivica Vidović, najbolji polaznik 15. redovitog naraštaja ZSS-a "Blago Zadro"

Iznimno sam zadovoljan školovanjem tijekom kojega sam stekao nova znanja koja će mi mnogo značiti u daljnjem profesionalnom razvoju. Uz nova znanja i vještine, stekao sam i brojna prijateljstva te očekujem da ćemo i ubuduće kvalitetno surađivati. Zadovoljan sam i s predavačima, kako onima iz OSRH-a tako i s gostima predavačima.

Kapetan korvete Hidajet Čobo, najbolji polaznik 4. izvanrednog naraštaja ZSS-a "Blago Zadro"

Čast mi je i zadovoljstvo što sam imao prigodu biti polaznik ove škole. Nadam se da ću stečena znanja i vještine uspješno

Poručnica Marina Bjeličić, najbolja polaznica 11. naraštaja kadeta vojnih pilota

Ponosna sam što sam najbolja polaznica, ali i svi ostali kolege bili su dobri, pa su o mom izboru presudile nijanse. Zadovoljna sam školovanjem. S obzirom na to da smo bili mala skupina, predavači su svakome od nas posebno izlazili u susret i prilagođavali se nama i našim potrebama. Sada treba početi raditi.

Stožerni narednik Ivan Grudenić, najbolji polaznik 5. redovitog naraštaja Visoke dočasničke škole

Tijekom izobrazbe nadogrudio sam znanja i vještine te stekao i nova znanja i iskustva koja ću imati priliku pokazati u svom daljnjem radu. Posebno sam zadovoljan studijskim putovanjima tijekom kojih smo obišli cijelu Hrvatsku.

primjenjivati u svom daljnjem radu. Tijekom školovanja upoznali smo se s najmodernijim oružnim sustavima i procedurama koje se primjenjuju u NATO savezu, što je važno za svakog časnika hrvatske vojske. Mislim da je nastavn plan i program dobro koncipiran. Želio bih zahvaliti i nastavnicima koji su uložili velik trud da nam taj program zorno prikažu te na što bolji način odrađe praktični dio nastave.

Znanost kao forum suradnje

Sigurnost se danas ne može iskazivati mjerilima koja su vrijedila u vremenima nastanka Saveza. Multidisciplinarni pristup pitanjima sigurnosti, uključivanje znanstvene zajednice daju novu snagu Savezu koja ga čine relevantnim čimbenikom globalne sigurnosti

Dražen JONJIĆ

Sjevernoatlantski savez se u vremenu od svojega nastanka, od pada Berlinskog zida i rušenja bipolarne podjele, transformirao u mjeri koja je mijenjala zamalo i smisao njegovog postojanja. Pitanja koja nisu bila ni u primisli utemeljiteljima organizacije koja je trebala braniti euroatlantski prostor, a poglavito vrijednosti, danas u transformiranom Sjevernoatlantskom savezu dobivaju važnu ulogu. Čitav je niz programa koji se ni u najširem kontekstu ne bi mogli podvesti pod naziv „vojni“. Dapače. Znanost dobiva vrlo važno mjesto u djelovanju Saveza. Civilna znanost pokazala se iznimno djelotvornim sredstvom za međunarodni dijalog, poput svojevrsnog prostora za traženje odgovora u vremenima kriza. Jedan od poznatijih programa Saveza je Program za sigurnost kroz znanost, čija je glavna misija usmjerena na traženje odgovora na specifične izazove stabilnosti i sigurnosti u vremenima kad se tradicionalni izazovi sigurnosti gube, a rađaju se ugroze na koje ponekad tek treba pronaći adekvatne odgovore. Cilj programa je pridonijeti sigurnosti u najširem smislu riječi, poticanjem suradnje, umrežavanjem i izgradnjom sposobnosti. Ono što je bitno za tranzicijska društva kakvo je i hrvatsko, puna je potpora demokratskim reformama i gospodarskom razvoju zemlje. Posredna korist od Programa za sigurnost kroz znanost je uključivanje mladih naraštaja znanstvenika, pružajući im mogućnost stjecanja iskustava u radu u međunarodnom okruženju.

Visoki standardi znanosti

Program za sigurnost kroz znanost je od svojega utemeljenja 1956. godine pokazao kako napredak na području znanosti i tehnologije može u mnogo slučajeva biti onaj odlučujući jezičac u ostvarivanju stabilnosti i sigurnosti. Nesumnjivo je kako su znanost i tehnologija dva vrlo

Jedan od programa Saveza je Program za sigurnost kroz znanost, čija je glavna misija usmjerena na traženje odgovora na specifične izazove stabilnosti i sigurnosti u vremenima kad se tradicionalni izazovi sigurnosti gube, a rađaju se ugroze na koje ponekad tek treba pronaći adekvatne odgovore. Cilj programa je pridonijeti sigurnosti u najširem smislu riječi, poticanjem suradnje, umrežavanjem i izgradnjom sposobnosti

bitna područja za Sjevernoatlantski savez koja osiguravaju kako sposobnosti, tako i vjerodostojnost Saveza. Od početka devedesetih, od kraja bipolarnog sučeljavanja, Program je prelazio okvire zemalja članica, pa se u potpunosti proširio na zemlje partnere i zemlje Mediteranskog di-

jaloga, koncentrirajući se na pitanja sigurnosti, posebno od 2004. godine, kako bi se osigurao adekvatni odgovor na terorističke ugroze. Sličnih programa unutar NATO-a je velik broj.

Odgovori na netradicionalne prijetnje

Otklanjanje netradicionalnih prijetnji sigurnosti, rizika koji bi mogli prouzročiti nestabilnosti na gospodarskom, društvenom i političkom području cilj je programa pod nazivom Izazovi suvremenog društva. Program je u mnogome različit od Programa za sigurnost kroz znanost. Potaknut kako bi dao odgovore na pitanja očuvanja okoliša i kvalitete života građana, proširivao se kako među članicama tako i na partnere, čineći jedinstveni forum za razmjenu znanja i iskustava na raznim područjima svakodnevnog života u civilnim i vojnim dijelovima suvremenog društva. Ključni cilj programa je svesti u prihvatljive granice utjecaj vojnih djelovanja na okoliš, sprečavanje sukoba zbog pomanjkanja resursa i općenito traženje odgovora na netradicionalne prijetnje.

Spomenuti programi mogu poslužiti kao ilustracija ravijenog djelovanja Sjevernoatlantskog saveza u širokom spektru područja. Sigurnost se danas ne može iskazivati mjerilima koja su vrijedila u vremenima njegovog nastanka. Multidisciplinarni pristup pitanjima sigurnosti, uključivanje znanstvene zajednice daju novu snagu Savezu koja ga čine relevantnim čimbenikom globalne sigurnosti. ■

Godišnja konferencija zamjenika načelnika GS OS zemalja članica, promatrača i gostiju regionalne inicijative SEDM

Aktivan čimbenik u stvaranju mirnog okruženja

U zagrebačkom hotelu "Sheraton" 19. lipnja je održana godišnja konferencija zamjenika načelnika GS OS zemalja članica, promatrača i gostiju regionalne inicijative SEDM (South East defense Ministerial - Ministara obrane zemalja jugoistočne Europe).

Članice inicijative su Albanija, Bugarska, Grčka, Hrvatska, Italija, Makedonija, Rumunjska, SAD, Slovenija, Turska i Ukrajina, a promatrači BiH, Crna Gora, Gruzija i Srbija. Sastanci poput zagrebačkog jedan su od mehanizama suradnje unutar SEDM procesa. Na njima se raspravlja o suradnji i sigurnosti u regiji, analizira se aktualno stanje u

realizaciji projekata SEDM inicijative te ustrojavanja i angažmana SEEBRIG-a (multinacionalne brigade sastavljene od postrojbi OS nekih od zemalja članica SEDM-a, ne i Hrvatske). Na margini sastanka vode se i bilateralni razgovori između predstavnika zemalja članica. Nakon sastanka kratke izjave za medije dali su domaćin konferencije zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić i gošća iz Makedonije Radica Gareva, predsjednica PMSC-a (Političko-vojnog upravljačkog odbora SEDM-a) i SEDM-CC (Kordinacijskog odbora SEDM-a). Potvrdila je bitnost zajedničkih inicijativa poput SEDM-a za zemlje koje se žele približiti NATO-u, istaknuvši njihov rad i kao primjer za zemlje u regiji koje su nedavno pristupile PzM-u. General Barić je inicijativu SEDM nazvao "aktivnim čimbenikom na jugoistoku Europe u stvaranju mirnog okruženja". Govoreći o brigadi SEEBRIG, general je istaknuo da Hrvatska sudjeluje kao promatrač, ali smatra da iskustva koja dobivamo iz stvaranja brigade znače mnogo i za Hrvatsku u pripremi sustava koji podrazumijeva funkcionalno povezivanje na višenacionalnoj razini. "Mi zamjenici načelnika smo ovdje da napravimo analizu i predložimo operacionalizaciju svih zadataka koje su dogovorene na razini ministara i načelnika GS", završio je general.

D. VLAHOVIĆ

Pripreme za "Noble Midas"

U Zapovjedništvu HRM-a u Splitu održana je 8. lipnja druga sjednica Koordinacijskog odbora za organizaciju i provedbu NATO vježbe "Noble Midas 07" (NM 07).

Domaćin sjednice bio je zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlić, a sjednici su nazočili čelnik Koordinacijskog odbora general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika GS OSRH, članovi Koordinacijskog odbora: general pukovnik Mladen Kruljac, zapovjednik HKoV, brigadir Vlado Bagarić, zapovjednik HRZ-a i PZO-a, general bojnik Drago Lovrić, načelnik Uprave J-3 GS OSRH, brigadir Mate Ostović, načelnik Uprave J-4 GS OSRH, brigadir Mate Pađen, načelnik Uprave J-5 GS OSRH i brigadir Pavao Krpan, zapovjednik ZzL i drugi. Tema sastanka bila je raščlamba zahtjeva NATO-a za potporom provedbe navedene vježbe te rasprava o trenutačnom statusu aktivnosti u procesu planiranja. O dosadašnjem tijeku priprema za provedbu vježbe izvijestio je kapetan fregate Milenko Crljen. Koordinacijski odbor za „Noble Midas 07“ ustrojen je na temelju zapovijedi načelnika GS OSRH kao krovno upravljačko tijelo sa zadaćom praćenja aktivnosti u procesu planiranja i pripreme vježbe, te koordinacije na najvišoj razini, uključujući suradnju s drugim ministarstvima i institucijama. Svrha vježbe "Noble Midas 07" je uvježbavanje savezničkih, kako mornaričkih tako i združenih snaga, u visokom stupnju spremnosti za uporabu u sklopu misija i zadaća NATO snaga za brzo djelovanje Sjevernoatlantskog saveza (NRF). U vježbi će sudjelovati mornaričke, zrakoplovne i amfibijske snage NATO-a i postrojbe OSRH: brodovi i postrojbe Hrvatske ratne mornarice, kao i postrojbe Hrvatske kopnene vojske i Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane. Vježba će se održati na teritoriju Republike Hrvatske, na području srednjeg i južnog Jadrana, na vojnim poligonima Slunj i Crvena zemlja te u ZB Zemunik i Divulje, u vremenu od 1. do 10. listopada 2007. Republika Hrvatska prva je država koja nije članica NATO-a, a kojoj je ponuđeno domaćinstvo i sudjelovanje u navedenoj vježbi. NATO-ova ponuda Republici Hrvatskoj da bude domaćinom vježbe veliko je priznanje našoj zemlji, ali i velika obveza u pogledu potpore NATO-u u provedbi vježbe (Host Nation Support).

OJI

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA Ljudske RESURSE
I INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ
OBRAMBENIH SUSTAVA

u suradnji s Veleučilištem
Velika Gorica raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ

Za izbor u nastavna, suradnička i stručna zvanja,

Za akademsku godinu 2007./2008. na:

I. VELEUČILIŠTU VELIKA GORICA s pravo-
m javnosti za

1. Specijalistički diplomski studij "Uprav-
ljanje logističkim sustavima i procesima"

Sukladno Konceptu izobrazbe odobrenom
od ministra obrane, a na temelju Sporazu-
ma o nastavnoj i visokostručnoj suradnji iz-
među MORH-a i Veleučilišta Velika Gorica
ustrojen je specijalistički diplomski studij pod
nazivom "Upravljanje logističkim sustavima i
procesima" za potrebe usavršavanja časnika
logističkih službi.

Zainteresirani kandidati za izbor u nastav-
na, suradnička i stručna zvanja, djelatnici
MORH-a i OSRH, trebaju popuniti sljedeće
obrasce:

- Obrazac za podatke o nastavniku (opći
podaci, životopis, popis nastavnih kolegija iz
kajih će nastavnici izvoditi nastavu, popis ra-
dova u zadnjih 5 godina)

- Izjava o spremnosti za sudjelovanje u
popstupku izbora u odgovarajuće nastavno
ili znanstveno-nastavno zvanje (za one nas-
tavnike koji nemaju proveden izbor u zvanje).

Obrasci se u pisanom ili elektroničkom ob-
liku mogu dobiti u Odjelu izobrazbe Personal-
ne službe MORH-a upitom na telefon

67 802, 67 545 ili 67 494.

Rok za dostavu popunjenih obrazaca Per-
sonalnoj službi MORH-a, Odjelu izobrazbe je
20. srpnja 2007.

Potencijalni nastavnici i predavači trebaju
ispunjavati sljedeće uvjete:

- imati odgovarajuću stručnu spremu pot-
rebnu za nastavnika visoke škole,
- sve uvjete propisane člankom 98., 99. i
100. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i viso-
kom obrazovanju.

Nakon isteka roka prijave na natječaj, za-
jedničko povjerenstvo koje će formirati IROS
i VVG provest će selekciju kandidata, u skla-
du s dostavljenim podacima, te pokrenuti
postupak za njihov izbor u odgovarajuća nas-
tavnna, suradnička i stručna zvanja.

Dodatne informacije u svezi internog nat-
ječaja mogu se dobiti na telefonima Instituta
za istraživanje i razvoj obrambenih sustava:

86 010 i 84 690.

U Brezovici održana središnja proslava Dana antifašističke borbe
u Hrvatskoj

Antifašizam kao civilizacijsko opredjeljenje

Kod spomenika Prvome partizanskom
odredu u Spomen-parku antifašističke
borbe "Vlado Janjić Capo" u šumi Bre-
zovici, u blizini Siska 22. lipnja je odr-
žana središnja proslava Dana antifašis-
tičke borbe u Hrvatskoj, kojim je obilje-
žena 66. obljetnica osnutka prvog anti-

odaje poštovanje njihovim žrtvama". An-
tifašistički borci i antifašisti su sretni što
Dan antifašističke borbe slave zajedno s
braniteljima Hrvatske u Domovinskom
ratu te da su "posebno zadovoljni što su
na svečanosti proslave u Brezovici i pri-
padnici Hrvatske vojske".

Ministar obrane Berislav Ron-
čević, kao izaslanik premijera Ive
Sanadera, rekao je kako se 66
godina nakon pristupanja antifa-
šističkoj koaliciji i 17 godina od
pobjede u Domovinskom ratu
"moderna Hrvatska temelji na
načelima pravednosti, poštovanju
ljudskih i manjinskih prava, soci-
jalno-tržišnom gospodarstvu i to-
leranciji, odbacujući ekstremizam,
slijedeći antifašizam kao civiliza-
cijsko opredjeljenje ugrađeno u
temelje samostalne i demokratske
Hrvatske". Posebice je istaknuo da
Hrvatska, uključena u suvremene
europske tokove, želi ravnopravno

sudjelovati u stvaranju europske budu-
ćnosti kao što je sudjelovala tijekom
Drugoga svjetskog rata kao ravnoprav-
na zajednica naroda.

Na svečanosti su govorili potpred-
sjednik Hrvatskoga sabora Mato Arlo-
vić, savjetnik predsjednika Republike
Siniša Tatalović i sisačko-moslavačka
županica Marina Lovrić. Vijence su
kod spomenika u Brezovici položila
državna, stranačka i ostala izaslanstva.

(H)

fašističkog odreda u Hrvatskoj i okupi-
ranoj Europi u II. svjetskom ratu.

U ime preživjelih boraca Prvoga parti-
zanskog odreda i boraca Narodnooslo-
bodilačkog rata, predsjednica Saveza
antifašističkih boraca i antifašista Re-
publike Hrvatske Vesna Čulinović-
Konstatinović podsjetila je da je na
današnji dan godine 1941. na tome
povijesnom mjestu u šumi Brezovici
skupina od 77 domoljuba osnovala Prvi
partizanski odred, na čelu s komandan-
tom Vladom Janjić-
ćem Capom.

Dodala je kako je
moralna obveza ču-
vati antifašističke
tekovine i ideje koje
nas svrstavaju u de-
mokratski svijet.
"Moramo biti svjesni
da su antifašistički
borci prije 60-ak
godina dali mladost
za svoju domovinu
Hrvatsku, a da je 50
godina poslije to isto,
u Domovinskom
ratu, učinila druga
mlada generacija, pa
se danas u Brezovici

■ Hrvatska uključena u suvremene europske tokove, želi ravnopravno sudjelovati u stvaranju europske budućnosti kao što je sudjelovala tijekom Drugoga svjetskog rata kao ravnopravna zajednica naroda, kazao je ministar Rončević

Vijence su kod spomenika u Brezovici
položila državna, stranačka i ostala
izaslanstva

Ceremonija ustrojavanja NATO MNMPBAT-a u Varšavi

Korak bliže NATO-u

"Ovaj je događaj pokazatelj i priznanje da smo postigli visoke standarde u radu Vojne policije prema standardima NATO-a", istaknuo je general Barić, dodajući kako će u sastavu oformljenog bataljuna hrvatski vojni policajci ponajprije djelovati u kontroli europskih vojnih snaga. Obavljat će i zadaće pomaganja civilnoj policiji, kontrolu granica Europske unije, ali i svaku od zadaća koju pred njih postavi NATO savez ili Europska unija

— Napisala i snimila Andreja DEČAK —

U vojarni Glavnog stožera Poljske žandarmerije u Varšavi održana je 12. lipnja ceremonija ustrojavanja NATO MNMPBAT-a (NATO multinacionalne postrojbe vojne policije). Bila je to ključna točka procesa koji je započeo još 2002. godine. Tada je, naime, tijekom Praškog samita NATO-a u sklopu završne Deklaracije 21. studenog 2002. donesena i odluka o odobravanju većeg broja multinacionalnih NATO projekata pod nazivom "Prague Capabilities Commitment" (PCC), kao dio kontinuiranog napora Saveza za poboljšanjem i razvojem novih vojnih mogućnosti za moderno ratovanje u visokorizičnom okruženju. Na temelju uputa Euroatlantskog partnerskog vijeća (EAPC), na sastanku Izvršne radne grupe EAPC-a (EWG) 18. studenog 2003. done-

seno je odluka da se svim partnerima NATO saveza omogući sudjelovanje u dijelu multinacionalnih projekata pokrenutih u sklopu PCC-a. Tako se i naša zemlja početkom 2004. odlučila za sudjelovanje u osam PCC projekata, među kojima i u projektu ustrojavanja NATO multinacionalne VP postrojbe, pri tome nominirajući vod VP (iz sastava AT satnije 66. bVP), stožerno osoblje i Odsjek kriminalističke VP.

Posebno je važno što RH sudjeluje u opisanom projektu kao ravnopravni partner od samog početka, iako nije članica NATO saveza. Značenje toga potvrdio je i zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić koji je predvodio šesteročlano hrvatsko izaslanstvo na svečanosti potpisivanja službenog formiranja bataljuna NATO

MNMPBAT kojoj su nazočili visoki poljski vojni dužnosnici, nacionalni ministri obrana i načelnici glavnih stožera, te predstavnici EU-a i NATO-a.

"Ovaj je događaj pokazatelj i priznanje da smo postigli visoke standarde u radu Vojne policije prema standardima NATO-a", istaknuo je general Barić dodajući kako će u sastavu oformljenog bataljuna hrvatski vojni policajci ponajprije djelovati u kontroli europskih vojnih snaga. Obavljat će i zadaće pomaganja civilnoj policiji, kontroli granica Europ-

Na svečanoj ceremoniji ustrojavanja multinacionalne postrojbe vojne policije

U sastavu NATO MNMPBAT-a bit će 31 hrvatski vojni policajac te 12 u zapovjedništvu u Poljskoj

ske unije, ali i svaku od zadaća koju pred njih postavi NATO savez ili Europska unija. U obraćanju postrojbama u Varšavi general Barić je istaknuo: "Predviđam da će ova postrojba, postrojena pred nama, sudjelovati u mirovnim misijama i drugim vojnim operacijama pod vođenjem NATO-a, EU-a ili UN-a, ali sam siguran da će sve te misije imati zajedničku odlučnost i čvrstoću i energično pružati pomoć u donošenju mira, stabilnosti i sigurnosti onim državama i ljudima manje sretnima od nas."

Nova multinacionalna postrojba sastavljena je od vojnih policajaca iz Hrvatske (31 policajac i 12 ljudi u zapovjedništvu u Poljskoj), iz Poljske (satnija od 150 ljudi), iz Češke (33 vojnika) te Slovačke (31 policajac), znači u sastavu MNMPBAT-a je 280 ljudi. Važno je pojasniti i kako je bataljun stvoren po uzoru na Europske snage za brzo djelovanje koje su prisutne u BiH, a može biti rabljen i u misijama izvan Europe.

Na svečanosti ustrojavanja potpisan je Provedbeni sporazum koji precizira zadaće, sastav bojne, rotaciju snaga i osoblja u zapovjedništvu te prijavljene sposobnosti, čiji je nositelj s hrvatske strane bio načelnik Uprave VP-a brigadir Ivan Jurić. Brigadir Jurić je pojasnio i kako će vojni

vojni policajaca multinacionalnoj postrojbi važna za sudionike, ali i vojsku i državu u cijelosti. "U ovakvim svečanim prilikama čuje se fraza da nismo svjesni djela koje smo stvorili (u ovom slučaju riječ je o prvoj multinacionalnoj NATO postrojbi spremnoj za slanje u NATO

Nova multinacionalna postrojba sastavljena je od vojnih policajaca iz Hrvatske (31 policajac i 12 ljudi u zapovjedništvu u Poljskoj), iz Poljske (satnija od 150 ljudi), iz Češke (33 vojnika) te Slovačke (31 policajac)

■ "Predviđam da će ova postrojba, postrojena pred nama, sudjelovati u mirnim misijama i drugim vojnim operacijama pod vođenjem NATO-a, EU-a ili UN-a, ali sam siguran da će sve te misije imati zajedničku odlučnost i čvrstoću i energično pružati pomoć u donošenju mira, stabilnosti i sigurnosti onim državama i ljudima manje sretnima od nas", kazao je general Barić

misiju) i da će djelo biti evaluirano tek u budućnosti. No, osobno se s tim ne slažem. Naime, i ja i većina od 31 Hrvata koji smo 12. lipnja 2007. u Varšavi u stroju NATO Multinacionalne bojne Vojne policije predstavljali Oružane snage RH itekako smo svjesni da smo učinili velik korak u približavanju Hrvatske Euroatlantskoj vojnoj udruzi. Kockica je to više u mozaiku zajedničkih napora. Danas, rame uz rame s drugim državama NATO-a dokazujemo da nam je, bez lažne skromnosti, tamo i mjesto," rekao je Marolt, dodajući kako ne treba zaboraviti da su nemjerljiv doprinos u stvaranju te međ-

■ Provedbeni sporazum potpisao je u ime OSRH brigadir Ivan Jurić, načelnik uprave VP

unarodne postrojbe dali, uz načelnika Uprave VP i prethodnici na mjestu koordinatora za međunarodnu vojnu suradnju u Upravi VP-a bojnici Boženko Đevojić i natporučnica Vlasta Zekulić.

Nakon završenog formalnog ustrojavanja NATO MN-MPBAT-a može se zaključiti kako je, postajući dijelom multinacionalne postrojbe, hrvatska vojska postala i dijelom velike vojne obitelji, pa na mala vrata ušla u NATO. Dakako, ne treba nikad smetnuti s uma zasluge onih koji su to omogućili, a kojima je i u domovini potrebno iskazati zasluženje priznanje. Tim više što ne treba sumnjati u to da će se naši vojni policajci i u sklopu novog okruženja iskazati kao i dosad - u najboljem svjetlu, uvijek spremni, obučeni i pripravnici za djelovanje. ■

Hrvatske i francuske vojne zračne snage izvele vježbu traganja i spašavanja

“Adriatic Rescue 2007“

Od 18. do 20. lipnja u 92. zb Pula održana je zrakoplovna vježba u kojoj su sudjelovale zračne snage OSRH i tim Mornaričkog zrakoplovstva Republike Francuske.

Cilj te aktivnosti bio je prezentacija zrakoplova NORD N 262 iz sastava francuskog Mornaričkog zrakoplovstva. Bile su prikazane sposobnosti i mogućnosti uporabe navedenog zrakoplova i opreme koja se u njemu nalazi. Predstavljene su procedure i postupci u provedbi zadaća pomorskog nadzora, nezakonitog useljavanja te traganja i spašavanja.

Provedbom tih aktivnosti sudionici iz sastava OSRH upoznali su se sa standardnim operativnim postupcima zemalja članica NATO saveza u obavljanju zadaća obalne straže. Razmijenjena su i iskustva posada s provedbe zadaća iz područja traganja i spašavanja te pomorskog nadzora. Prezentacija je izvedena u dva dijela: teorijskog

dijela pripreme posada zrakoplova za izvođenje zadaća i letačkog dijela, odnosno provedbu demonstracijskih letova. Pokazni let zrakoplova NORD 262 francuskog Mornaričkog zrakoplovstva u zadaći nadzora teritorijalnog mora i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa proveden je 19. lipnja. Letovi su se odvijali iznad otvorenog mora, a zona rada određena je u akvatoriju otoka Visa. Tijekom leta našim su pilotima pokazane zadaće nadzora ribarskih aktivnosti, nadzor ilegalnog prometa robe i ljudi, te nadzor ekoloških onečišćenja. U letu prema zoni rada pokazan je princip radarskog uočavanja i prepoznavanja potencijalnih ciljeva izvidanja. U zoni rada je pokazana i kompletna procedura uočavanja, prepoznavanja i obrade cilja te prosljeđivanja informacija nadležnoj službi. Letovi su izvođeni u koordinaciji s HRM-om čija zadaća je bila odbacivanje lutaka s ophodnog broda unutar zone pretraživanja. Francuska posada demonstrirala je metode pretraživanja terena iznad otvorenog mora i uspješno izvela zadaću, odnosno pronašla lutke i navela patrolni brod HRM-a na poziciju. Na povratku iz zone pokazane su i letne značajke aviona.

OJI

Vojno-diplomatski zbor u posjetu Zrakoplovnoj bazi Pula

U skladu s Planom MVS za 2007. godinu u sklopu aktivnosti HR10VDZ-a, članovi VDZ-a sa su-prugama posjetili su 20. lipnja Istru i 92. zb Pula.

Na čelu Vojno-diplomatskog zbora bili su doajen brigadir Werner Stangl iz Austrije i zamjenik doajena brigadir Volodimir Kondratiuk iz Ukrajine. U Puli ih je dočekao zapovjednik 92. zb brigadir Ivan Bosak koji im je predstavio postrojbu multimedijском prezentacijom.

Tijekom obilaska zrakoplovne baze članovi VDZ-a posjetili su kabinet s trenažerom leta FTD TL-21 za borbeni

avion MiG-21 bis, gdje su se upoznali s načinom rada i mogućnostima simulatora, njegovom primjenom u obuci i trenaži borbenih pilota. Izvedena je demonstracija rada -

demonstrativni let, nakon čega se nekoliko vojnih izaslanika okušalo u letu na simulatoru.

Pri obilasku TT zbora razgovaralo se o aspektima modernizacije aviona, njegovim značajkama, primjeni i naoružanju. U razgovoru s pilotima gosti su se interesirali za letačke karakteristike i opremu, kao i za vrste obuke koje se na njemu provode.

Pri odlasku izrazili su zadovoljstvo posjetom, a i zadivljenost prirodnim ljepotama i bogatstvom kulturno-povijesne baštine istarskog priobalja i njezine unutrašnjosti.

M. BABIĆ

Mine Protected Vehicle

Business Wire

BRITANSKA tvrtka BAE Systems iskoristila je svoje prednosti koje proizlaze iz globalno orijentiranog poslovanja i stvorila novo vozilo zaštićeno od djelovanja mina. Naziv vozila je MPV (Mine Protected vehicle), ima pogonsku konfiguraciju 6x6, a riječ je o modificiranom vozilu RG33L koje je izvorno razvila južnoafrička tvrtka OMV. Tvrtku je

kupio BAE Systems i tako došao u posjed kvalitetnog proizvođača lakih i srednjih višenamjenskih oklopnih vozila.

Temeljne značajke vozila RG33L MPV su da nudi mnogo prostora, dobru oklopnu zaštitu i mogućnost prijevoza transportnim avionom C-130 Hercules. Konstrukcijski gledano RG33L MPV ima samonošeću

karoseriju i podnicu u obliku slova V. U njegov su razvoj ugrađena iskustva stečena u raznim sukobima i mirovnim operacijama u posljednjih dvadesetak godina.

Od opreme RG33L MPV ima hidrauličku rampu, oklopni komplet za zaštitu strijelca strojničara na krovu vozila, robotsku ruku, posebno ojačanu transmisiju, poseban prostor za opremu. Na njega se može postaviti i daljinski upravljana oružna postaja, a moguće ga je i umrežiti u zapovjedni informacijsko-komunikacijski sustav.

Moguće je postaviti i dodatni oklop, a to obuhvaća klasične pancirne ploče, ali i napredni TRAPP providni oklop. Moguće je postaviti i gume s run-flat umecima. Kao serijska oprema isporučuju se posebna sjedala otporna na eksploziju mine ispod vozila i klimatski uređaj.

M. PETROVIĆ

Super Gripen u osigurana budućnost

JEDAN od najvećih i najvažnijih međunarodnih zrakoplovnih sajмова, poput francuskog Le Bourgeta, svoj ugled duguje tome što se tijekom njegova održavanja među ostalim poslovima pokreću veliki novi projekti u području civilnog i vojnog zrakoplovstva. Tako je tijekom ovogodišnjeg Le Bourgeta službeno objavljeno pokretanje velikog višenacionalnog Gripen Demonstrator Programma, iza kojega sa sklopljenim strateškim partnerstvom stoje švedski Saab AB, General Electric, Volvo, Honeywell, Rockwell Collins, APPH, Martin-Baker i Terma.

Temeljna svrha programa je razvoj nove inačice višenamjenskog borbenog aviona JAS 39 Gripen, koji već ima neslužbeno ime Super Gripen. U njega bi bile integrirane brojne nove tehnologije koje su već u razvoju, odnosno čiji razvoj tek treba započeti. Uz to, sklopljeno višenacionalno strateško partnerstvo jam-

čilo bi tehnološki razvoj i opstojnost Gripenu najmanje do 2040., odnosno da tijekom tog razdoblja Gripen predstavlja ono što je i danas - jedan od najnaprednijih aviona u svojoj generaciji i kategoriji po svojim performansama i ukupnim mogućnostima. Znakovito za pokrenuti program je što će u Super Gripen biti integrirane određene postojeće tehnologije i sustavi koje čine opremu postojeće i vrlo uspješne C i D inačice Gripenu, odnosno sadašnjim i budućim operaterima tih inačica bit će omogućen "upgrade" s određenim sustavima koji će krasiti Super Gripen.

Pokrenuti Gripen Demonstrator Programm ima dvije podcjeline, Gripen Demo i Gripen Avionics Rig. Prva cjelina obuhvaća razvoj nove pogonske skupine (odabrana je F414G koja je derivat pogonske skupine sa Super Horneta, s nevjerojatnim vijekom uporabe od 750 000 sati i 96 kN potiska), novi AESA radar, brojna poboljšanja zmaja aviona, veći dolet, novi stalni trap, mogućnost nošenja veće količine oružnih sustava nove generacije, dok je druga cjelina usmjerena na razvoj i integriranje novog paketa avionike.

Igor SKENDEROVIĆ

Nadzorni sustav Z Portal

TVRTKA American Science and Engineering, jedna od vodećih u svijetu na području uređaja za rentgensku detekciju, predstavila je novu generaciju nadzornog sustava za vozila Z Portal. Riječ je o visokoprotonom sustavu u obliku vrata kroz koja prolazi vozilo koje se kontrolira. Pogodan je za vozila i za kontejnere, a opremljen je novim detekcijskim uređajem Z Backscatter koji otkriva slijepu putnike, eksploziv i drugu robu interesantnu krijumčarima. Tvrtka navodi kako je Z Portal jedini sustav koji može objekt nadzirati s tri strane (s lijeva i s desna te odozgo).

Spomenuta Z Backscatter tehnologija rentgenskog nadzora omogućava brzu i sigurnu primjenu, vozač kamiona ne mora napuštati vozilo, što povećava brzinu nadzora i protočnost prometa na kontrolnoj točki. Tehnologija se temelji na X zračenju koje je osjetljivo na materijal koji sadrži elemente s niskim atomskim brojem (ugljik, vodik, kisik, dušik). Z Portal je fleksibilnog dizajna, dostupan je u dvije veličine (za manja vozila i za kamione) i jednostavno ga je integrirati u postojeće nadzorne točke i udružiti s već postojećim sustavima.

Pogodan je za pregled raznih vozila, od osobnih do teških kamiona, a operateru osigurava visokokvalitetnu sliku nadziranog vozila na kojoj je lako uočiti skrivene ljude, eksploziv, drogu ili pak alkohol. Sustav je siguran za operatera, vozača, putnike, teret i okoliš.

M. PETROVIĆ

Velika američka pobjeda Spartanu

SREDINOM lipnja Američka vojska je objavila pobjednika Joint Cargo Aircraft natječaja. Ugovor vrijedan nešto više od dvije milijarde američkih dolara izborila je tvrtka L-3 Communications Integrated Systems, koja se protiv CASA-inog kandidata C-295M natjecala sa svojim prijedlogom C-27J Spartan. JCA program kombinira potrebe Američkog ratnog zrakoplovstva i Američke vojske, stoga je Mini Hercules kako mnogi običavaju nazivati Spartanu, imao velikih izgleda, ne samo zbog letnih performansi nego ponajviše zbog kompatibilnosti unutrašnjosti transportnog

prostora s "velikim" C-130 Herculesom.

U Američkom ratnom zrakoplovstvu navode kako Spartan donosi novu dimenziju mobilnosti koja u cijelosti udovoljava njihovim potrebama, među ostalim i svojim nižim operativnim troškovima u odnosu na Herculesa. To se ogleda i u tome što može obavljati veliki broj letova (što im je upravo nužno tijekom Iračke kampanje) kad avion nosi malo tereta, odnosno prevozi svega nekoliko osoba, a za te letove, nužne u području operacija zbog tehničko-taktičkih značajki rabe skuplje Herculese.

Na temelju sklopljenog ugovora

Američkom ratnom zrakoplovstvu i Američkoj vojsci bit će isporučeno 78 aviona, čija će se proizvodnja odvijati u Italiji i u tekasaškom Wacou, a svi avioni bi trebali biti isporučeni do lipnja 2012. C-27J Spartan team uz spomenuti L-3 Communications Integrated Systems čine i Alenia North America (Finmeccanica Company), Boeing Integrated Defense Systems, i Global Military Aircraft Systems (GMAS). Uz svoje temeljne tehničko-taktičke značajke i iznimnu kompatibilnost s Herculesom, Spartan će pokriti i "rupu" koja nastaje povlačenjem zastarjelih transportnih aviona C-23 Sherpa, C-12 i C-26. Uz već sklopljeni ugovor postoje izgledi i za dodatni. Naime, Američke oružane snage u sljedećem desetogodišnjem razdoblju kane naručiti 207 aviona te kategorije, čime bi ukupna cijena nabave porasla na šest milijardi američkih dolara. Američka pobjeda Spartanu je prva izvaneuropska narudžba tih aviona, dosad su ih naručili Italija (12 aviona, uz mogućnost dodatna 3), Grčka (12), Bugarska (5), Litva (3), te Rumunjska (7). Mogućnost kupnje razmatraju Češka, Slovačka, Slovenija, Australija i Kanada.

Igor SKENDEROVIĆ

Španjolska kupuje ARTHUR

ŠVEDSKA tvrtka Saab Microwave Systems potpisala je ugovor sa Španjolskom o dostavi bojišničkog radarskog sustava ARTHUR i prateće opreme. Ugovorom je definirana i logistička potpora sustavima. Vrijednost ugovora je 59 milijuna eura.

Tvrtka je posebno zadovoljna poslom jer je riječ o prvoj velikoj narudžbi iz Španjolske, pa se nadaju da je to prekretnica u osvajanju još jednog važnog tržišta. Pritom treba imati na umu kako je Španjolska članica NATO-a i EU-a, bogata je i ima snažnu vojsku i isto tako snažnu domaću obrambenu industriju. Španjolci su izabrali ARTHUR nakon pomne evaluacije mogućnosti sustava, tehničkih značajki, jednostavnosti (ili nejednostavnosti) upo-

rabe, pouzdanosti i mobilnosti. U cijelom će projektu sudjelovati i španjolske tvrtke. Dostava prvih sustava ARTHUR predviđena je za kraj 2007., a posljednji bi trebao biti dostavljen 2009. ARTHUR je razvijen za lociranje protivničkog topništva. Nakon samo nekoliko sekundi sustav može otkriti objekt veličine

kovanice od dva eura i odrediti njegovu balističku putanju, uključujući predviđeno mjesto udara i mjesto ispaljenja. Domet ARTHUR-a je 40 kilometara i znatno povećava zaštitu snaga. Osim Španjolske, ARTHUR su nabavile Danska, Velika Britanija, Grčka i Češka.

M. PETROVIĆ

Podmornice Akula u sastavu indijske mornarice

PREMA neimenovanim indijskim izvorima, nakon godina pregovaranja Indija i Rusija su postigle dogovor o petogodišnjem najmu dviju ruskih jurišnih nuklearnih podmornica klase Akula II za vrijednost 350 milijuna dolara. Indija će tako postati šesta zemlja u svijetu koja će imati u operativnoj uporabi nuklearne podmornice. Navodi se kako je ugovor potpisan još potkraj siječnja ove godine za vrijeme službenog posjeta ruskog predsjednika Putina Indiji, no detalji ugovora nisu poznati, tek činjenica da će godišnji najam po podmornici u prosjeku iznositi 35 milijuna dolara.

Isporučka Indiji prve unaprijedne podmornice Projekta 971, u Rusiji poznata kao klasa Bars, očekuje se sljedeće godine u vojno-pomorskoj bazi Visakhapatnam u Bengalskom zaljevu. Vrlo je vjerojatno kako će prva unajmljena podmornica biti K 152 Nerpa, čija je kobilica položena 1986. u sibirskom brodogradilištu Komsomolsk. Porinuta je 1994., a prema izvješćima dovršena je tek 2006. u Vostoku u blizini Vladivostoka. Jurišne podmornice na nuklearni pogon klase Akula II postižu najveću podvodnu brzinu od 33 čvora i dubinu ronjenja od 600 metra.

Rusija će isporučiti i još nepoznat broj inačica krstarećih projektila Club dometa 300 km, namijenjenih uporabi na podmornicama Akula. Indija trenutačno ima na fregatama klase Talwar projekte Club-N, dok su podmornice klase Kilo naoružane projektilima Club-S 3M54E. Posljednje dvije godine u mornaričkoj bazi Sosnovi Boru, zapadno od Petrogra-

da, obavljena je obuka indijske posade koja će upravljati podmornicama. Analitičari procjenjuju kako će najam podmornica klase Akula i kupnja projektila Club ojačati pomorsku prisutnost i nuklearne podmorničke kapacitete koje sada uključuju 16 konvencionalnih podmornica uglavnom ruske proizvodnje. Vrlo je vjerojatno kako će akvizicija nuklearnih podmornica dodatno otežati održavanje i logistiku raznolikih dizel-električnih podmornica koje uključuju četiri njemačke Type 1500 podmornice, 10 modernih ruskih podmornica klase Kilo te dvije starije ruske podmornice klase Foxtrot. U sastavu indijskih podmorničkih snaga očekuje se šest dizel-električnih podmornica klase Scorpene koje se grade prema licencnom ugovoru vrijednom 3,9 milijardi dolara u brodogradilištu Mazagon Docks. Vojni analitičari najavljuju kako će Indija kasnije ove godine objaviti zahtjev za ponudu za šest konvencionalnih podmornica, pri čemu najveće izgleda ima ruska podmornica klase Amur inačica 1650.

M. PTIĆ GRŽELJ

UAE razmatra zahtjeve za buduću klasu fregata

VISOKI dužnosnici ministarstva obrane i ratne mornarice Ujedinjenih Arapskih Emirata započeli su izradu taktičko-tehničkih zahtjeva za novu klasu lakih fregata pod okriljem projekta Yas. Analize koje su proveli glavni stožer oružanih snaga i ratna mornarica Ujedinjenih Arapskih Emirata pokazale su potrebu za višenamjenskim brodom duljine do 100 metara, čije bi se primarne borbeno značajke temeljile na protu-podmorničkom naoružanju. Početna narudžba sadržavala bi dva broda s opcijom narudžbe dodatna dva.

Očekuje se kako će planirano uklanjanje dviju fregata klase Kortenaer koje se nalaze u sastavu ratne mornarice UAE dati dodatni poticaj za razvoj projekta Yas. Fregate klase Kortenaer, standardne istisnine 3500 tona, duljine 130 metra, širine 14,5 metra i gaza 4,4 metra, kupljene su od Nizozemske 1996. i preimenovane u Al Emirat i Abu Dhabi. Trenutačno su u raspremi, a

njihove su posade premještene na druge plovne jedinice.

Glavni stožer oružanih snaga UAE nije se javno očitavao o svojoj ulozi pri akvizicijskoj strategiji za projekt Yas, no nije sudjelovao ni u određivanju programskih rokova. Vrlo je vjerojatno kako će ugovor o gradnji, odnosno provođenju cijelog programa biti dodijeljen lokalnoj brodograđevnoj tvrtki Abu Dhabi Ship Building (ADSB), pri čemu bi se

poslovi projektiranja povjerali stranoj projektnoj tvrtki ili brodogradilištu kao strateškom partneru.

Tvrtka ADSB smještena je u industrijskoj zoni Mussafah grada Abu Dhabija i glavni je potpisnik ugovora za gradnju šest korveta Baynunah duljine 72 metra, također za potrebe ratne mornarice UAE. U skladu s ugovorom korvete će ući u operativnu uporabu od 2010.

M. PTIĆ GRŽELJ

AASM - novo Rafaleovo oružje

ružanjem koje je obavljeno na tom tipu aviona. Isprobavano je više načina lansiranja, pod kutem od 90 stupnjeva, s različitim udaljenosti, te pojedinačno, odnosno skupno (salvo) lansiranje projektila. SAGEM navodi kako su svi pogodci bili u okviru očekivane preciznosti.

Rafaleov OSF FLIR sustav za praćenje tijekom gađanja omogućavao je *real-time* uvid u putanje i preciznost

pogodaka te kasniji debriefing provedenih gađanja. Nova serija gađanja i gađanja ciljeva na moru planiraju se za jesen ove godine. Dosad su prva gađanja AASM-om, također s velikim uspjehom, bila obavljena na borbenom avionu Mirage 2000N tijekom studenoga 2006., u rasponu dometa od 50 km (napad je bio oba-

vljan s velikih visina) do 15 (napadi s malih visina).

AASM je oružje nove generacije koje je SAGEM razvio na temelju narudžbe Francuskog ratnog zrakoplovstva kojemu treba jeftino i vrlo učinkovito standoff naoružanje. Njime se kani zamijeniti postojeći laserski navođeni projektil AS-30L, odnosno kane ga rabiti kao dopunu Scalp EG oružnom sustavu. U svojoj temeljnoj konfiguraciji uz GSP/INS navigacijski kit ima i pasivni infracrveni sustav za navođenje, što omogućava preciznost usporedivu s laserski navođenim sustavima. U tijeku je razvoj AASM s laserskim navođenjem, što će AASM-u omogućiti napade na pokretne ciljeve. AASM rabi bojnu glavu tešku 227 kg, kakva se inače rabi na klasičnim bombama Mk 82.

Igor SKENDEROVIĆ

FRANCUSKA agencija za naoružanje DGA objavila je kako je potkraj travnja obavila s uspjehom novu seriju gađanja zemaljskih ciljeva SAGEM-ovim standoff projektilom zrak-zemlja AASM (Armement Air-Sol Modulaire). Travanjska gađanja su obavljena na borbenom avionu Rafale. To je prvo gađanje tim nao-

Kako definirati terorizam

Posljedice terorističkih akcija koje izvode pojedinci ili pojedine organizacije povod su osim za akte državnog terorizma i za jačanje i produbljivanje političkih, vjerskih, vojnih i drugih podjela u međunarodnoj zajednici

Božo VUKASOVIĆ

Međunarodni terorizam je jedan od krupnih suvremenih problema jer ugrožava odnose u svijetu (međunarodnoj zajednici), sigurnost država, ljudske živote, zajednička i individualna dobra. Gledano na razini međunarodne zajednice, terorizam i njegove posljedice statistički odnose manje žrtava nego prometne nesreće. Ipak, problem borbe i djelotvoran način suprotstavljanja stalno su i u dugom razdoblju prisutni u brojnim znanstvenim i političkim raspravama. O permanentnoj prisutnosti tih problema govori i podatak da je "intenziviranje terorističkih aktivnosti tijekom posljednjih godina pridonijelo da terorizam postane jednim od najvećih problema današnjice," uočio A. Sotil još 1938. godine. (Budimir Babović, *Pojam i značenje međuna-*

rodnog terorizma, Priručnik za stručno obrazovanje radnika unutrašnjih poslova, 6/1989 str 45).

Kako ističe V. Dimitrijević, terorizam je vrlo dugo bio usmjeren na postizanje promjena na unutarnje-političkom planu, odnosno u političkom životu jedne države. Tek u razdoblju između dva rata, a naročito nakon uzastopnih ratova na Bliskom istoku i snažnih društvenih kretanja potkraj šezdesetih godina, terorizam u međunarodnoj zajednici dobiva puni zamah. (V. Dimitrijević, *Pojam terorizma*, Anali pravnog fakulteta, br. 5, Beograd str. 70).

Kako je navedeno u prethodnim poglavljima, dosad nije usvojena univerzalna definicija terorizma, kao ni definicija međunarodnog terorizma, što samo otežava istraživanja i analizu tog fenomena. No, u

međunarodnoj zajednici ulagani su, a i dalje se ulažu znatni naponi da se dođe do definicije koja bi bila prihvatljiva za sve. Ne ulazeći ovdje u razmatranje o definiciji pojma terorizma i međunarodnog terorizma, može se reći da su razlozi za neuspjeh pokušaja utvrđivanja definicija brojni. Neki od njih su:

- Pojmom terorizma obuhvaćaju se različiti akti nasilja i ugrožavanja ljudskih prava i života, kao i javnih, odnosno zajedničkih i individualnih dobara. U tom mnoštvu i raznolikosti akata koji se svrstavaju pod pojam terorizma nalazi se dio razloga zbog kojih nije mogla biti utvrđena univerzalna i općeprihvaćena definicija. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Oklopna vozila za urbano ratovanje (I. dio)

Djelovanje koalicijskih snaga u Iraku, posebno američkih u Bagdadu, te stalno borbena djelovanje izraelskih snaga u Gazi i Zapadnoj obali donijelo je neke nove spoznaje o tome kako rabiti oklopna vozila u urbanom području. Osnovna spoznaja je da tenkovi i druga oklopna vozila moraju djelovati kao dio čvrstoga borbenog tima u kojemu će se međusobno dopunjavati

— Pripremio Srećko RADOVIĆ —

Iako je tema ratovanje u gradovima zanimljiva još od II. svjetskog rata, njezina prava važnost došla je do izražaja tek početkom devedesetih godina prošlog stoljeća. Od tada do danas napisano je na tisuće stručnih studija i knjiga kako ratovati u gradu, s naglaskom na izvođenje sigurnosnih i stabilizacijskih operacija (security and stabilisation operations - SASO). Osim što je borbena djelovanje u urbanim područjima teško samo po sebi, SASO operacije dodatno ga kompliciraju zahtjevima za ograničavanjem kolateralne štete i maksimalnim smanjenjem civilnih žrtava. To znači oprezno doziranje snaga i precizno vođenje operacija.

Oklopna vozila, a posebno tenkovi, rađeni su za druge oblike ratovanja. Klasični način uporabe tenkova u urbanim područjima bio bi prodiranje kroz neprijateljsko područje,

odsijecanje i rascjepplivanje njegovih snaga te njihovo uništenje. Pritom bi posade tenkova trebale izbjegavati sukobe na malim udaljenostima, djelomično tako da ispred njih ide pješništvo kojem tenkovi pružaju neposrednu paljbenu potporu.

Tako je to u teoriji, dok je praksa pokazala da gradovi nikako nisu dobro mjesto za djelovanje tenkova i oklopnih vozila. Nepodobnost uporabe tenkova u gradskim borbama otkrila je izraelska vojska još tijekom Yom Kippurskog rata 1973. kad su, unatoč premoći svojih oklopnih snaga nad arapskima, neuspješno pokušali osvojiti grad Suez. Do istih je spoznaja došla i bivša JNA tijekom osvajanja Vukovara, te ruska vojska koja je uz jednako velike gubitke tenkova i oklopnih vozila osvajala Grozni (1995.). Iako su na kraju osvojili

Grozni, ruske su snage od upotrijebljenih 150 tenkova i borbenih oklopnih vozila izgubile čak 105.

Iako su ta iskustva podjednako aktualna danas kao i prije desetak godina, novi oblici borbenih djelovanja naprosto tjeraju vojne zapovjednike da svoja oklopna vozila rabe u gradskim borbama. Djelovanje koalicijskih snaga u Iraku, posebno američkih u Bagdadu, te stalno borbena djelovanje izraelskih snaga u Gazi i Zapadnoj obali donijelo je neke nove spoznaje o tome kako rabiti oklopna vozila u urbanom području. Osnovna spoznaja je da tenkovi i druga oklopna vozila moraju djelovati kao dio čvrstoga borbenog tima u kojemu će se međusobno dopunjavati. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Novi trendovi u razvoju flote pod zastavom Andrijinog križa

Igor SPICIJARIĆ

Raspad Varšavskog pakta i unutrašnji raskol sovjetskog komunističkog imperija imali su neminovan utjecaj na stanje i razvoj sovjetske, a kasnije i ruske ratne flote. Brojni planirani projekti su otkazani, a neki već započeti prekinuti. Nemogućnost održavanja skupe i dobrim dijelom zastarjele flote natjeralo je vlastodršce u Kremlju da prodaju u staro željezo nekadašnje perjanice komunističke flote. Promjenom administracije u Moskvi, nakon što je Vladimir Putin zamijenio Borisa Jeljcina, započeo je dugotrajan proces konsolidacije ruskih oružanih snaga. Rezultati tog procesa su danas sasvim dobro vidljivi i u mornarici koja ponovno plovi pod svojom tradicionalnom zastavom Andrijinog križa. Rušenje prve cigle iz berlinskog zida označilo je početak nezaustavljivog procesa koji se u svim aspektima odrazio na stanje i razvoj nekadašnje supersile. Kriza je zahvatila ruske oružane snage u svim područjima: političkom, stručnom, moralnom, a posebno u fi-

nancijskom. Smanjivane su, a financijski resursi za njihovo normalno funkcioniranje bili su u pojedinim razdobljima svedeni na katastrofalno nisku razinu. Nije nikakvo čudo što je zbog takve situacije sve češće dolazilo do zanemarivanja dužnosti, krađa oružja i vojne opreme, šverca vojne tehnike i materijala, čak i onih najopasnijih - nuklearnih. O brojnim takvim slučajevima u proteklih 15 do 20 godina mogli smo čitati i gledati izvješća i reportaže u stranim i domaćim tiskovnim i elektroničkim medijima.

Vjerojatno najdramatičnije stanje zahvatilo je ratnu mornaricu. Kompleksnost površinskih i podvodnih plovih jedinica, loše održavanje, ljudski nemar i nezadovoljstvo urodili su nizom nesretnih slučajeva koji su potresali rusko društvo, ali i svjetsku javnost. Najdramatičniji takav slučaj je potonuće nuklearne podmornice Kursk u kolovozu 2000. za vrijeme manevara u Sjevernom moru uz gubitak cjelokupne posade od 118 članova. Pokušavajući neuspješno zataškati slučaj ponajprije od

svoje vlastite, a potom i od svjetske javnosti, Rusija je morala na kraju priznati da nema snage ni sredstava spasiti preživjele članove posade koji su polako umirali u ledenom mraku potopljene podmornice na dubini manjoj od njezine duljine. U pomoć su morali pozvati Britance i Norvežane koji su uspjeli svojim spasilačkim podvodnim plovilima dospjeti do Kurska, nažalost prekasno da spase i jedan jedini život.

Gotovo identičan slučaj zbio se u kolovozu 2005. - ovaj put na drugom kraju Rusije, u Pacifičkoj floti. Tijekom rutinskih radova na održavanju podmorskih prislušnih instalacija u akvatoriju Vladivostoka, pod vodom je ostala zarobljena mala specijalna podmornica Pritz AS 28-S s nekoliko članova posade. Budući da se nije mogla osloboditi smrtonosnog zagrljaja podvodne opreme i sajli u koje se zapetljala, u pomoć su ovaj put pravodobno pozvani spasioci iz britanske ratne mornarice koji su podmornicu uspjeli osloboditi iz podvodne stupice. Tragedija je bila izbjegnuta samo za dlaku. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Burski rat - prva radikalna reforma "modnog" dizajna vojnih odora

Marinko OGOREC

Burski rat, neposredni produkt britanskog kolonijalnog ekspanzionizma u južnoj Africi, vođen je između Velike Britanije i Bura, potomaka nizozemskih kolonista u južnoj Africi, koji su se počeli naseljavati nakon što je Nizozemska istočnoindijska kompanija 1652. podignula svoju prihvatnu stanicu na Rtu Dobre Nade. Potkraj XVII. stoljeća njihovo naseljavanje je bilo vrlo intenzivno, jer tada iz Nizozemske, a dijelom i iz Njemačke dolazi veći broj porodica, dok se nešto kasnije doseljavaju obitelji Hugenaota protjeranih iz Francuske koji se ubrzo asimiliraju u masu već naseljenih Nizozemaca. Već 1806. godine Britanci su zaposjeli nizozemsku koloniju u južnoj Africi, koja je dotad imala relativno autonomnu samoupravu i od nje stvorili Kapsku koloniju. Novom upravom Buri nisu bili zadovoljni (jedi- ni službeni jezik bio je engleski, Burima su oduzete sve važnije jav-

ne dužnosti, a oslobođenjem robova i ukidanjem robovlasništva izgubili su radnu snagu). Ukidanje robovlasništva izazvalo je posebno veliku migraciju Bura na sjever i istok između 1835. i 1838., gdje su u krvavim kolonijalnim ratovima svladali otpor starosjedilačkog plemena Kafera i osnovali države Natal, Oranje i Transvaal. No, tom migracijom Buri se nisu oslobodili britanskog utjecaja, zbog starog engleskog pravnog načela po kojem sve što osvoje britanski podanici pripada Velikoj Britaniji. To je izazvalo niz sukoba Bura s Britancima. Potiskujući Bure, Britanci su 1843. anektirali Natal, a zatim su do 1848. svladali otpor u Oranju i pretvorili ih u svoje kolonije. Zbog stalnih borbi i otpora doseljenika, Velika Britanija je 1852. napustila Oranje i Transvaal i priznala im neovisnost, međutim, iskoristivši unutrašnje nemire i nestabilnost ponovo je anektirala Transvaal 1877., što

je 1880. izazvalo ustanak koji je ubrzo ugušen radikalnim mjerama.

Podjela interesnih sfera kolonijalnih sila u južnoj Africi provedena je anglo-njemačkim i anglo-portugalskim sporazumima. Po njima je središnji dio južne Afrike ušao u interesnu sferu Velike Britanije. U težnji za novim osvajanjima prema sjeveru, britanski ministar Kapske kolonije organizirao je oružani prepad 1895. s ciljem rušenja vlada u Transvaalu i Oranju, koji su Buri uspjeli odbiti. Kako bi sačuvali neovisnost pred sve većim pritiskom britanskih kolonizatora, Transvaal i Oranje su 1897. sklopili savez o zajedničkoj obrani, međutim, odlučnost Velike Britanije da ih definitivno osvoji (posebno kad su na tim područjima pronađena bogata nalazišta zlata i dijamanta), dovela je do Burskog rata. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Janko pl. Vuković Podkapelski: Prvi admiral hrvatske mornarice

Prema imenovanju Narodnog vijeća, zapovjedništvo nad cjelokupnom flotom kao prvi zapovjednik hrvatske mornarice preuzeo je Janko pl. Vuković Podkapelski. I to u činu kontraadmirala u koji je promaknut. Preuzevši zapovjedništvo odmah se preselio na admiralski brod Viribus Unitis, najveći i najljepši brod čitave mornarice...

— Hrvoje STRUKIĆ —

Janko pl. Vuković Podkapelski rodio se 29. rujna 1871. od oca Stjepana i majke Berte u podvelebitskom mjestu koje još od 15. stoljeća nosi ime Jezerane. U duhu obiteljskog običaja prvi Stjepanov sin, mali Janko, dobio je ime po svojem djedu Ivanu Janku. U Jezeranama gdje je bilo i sjedište Treće graničarske satnije, Janko je odrastao u okružju Vukovića Podkapelskih, stare hrvatske plemićke obitelji. Svoj plemićki naslov i plemićku oznaku grba Vukovići Podkapelski dobili su još u tijeku Tridesetogodišnjeg rata, 21. studenoga 1646. od tadašnjeg vladara Ferdinanda III.

Poslije završene osnovne škole u Jezeranama, Janko je školovanje nastavio u Osijeku, gdje je pohađao realku. U mornaricu je stupio 1886. godine upisujući se na Pomorsku vojnu akademiju u Rijeci. Kao kadet već je tijekom školovanja oplovio gotovo sva svjetska mora na školskom brodu Fažani. Završetkom školovanja na akademiji i sa stečnim najvišim pomorskim vojnim obrazovanjem Podkapelski je već od 1. srpnja 1889. kao kadet 1. i 2. klase postao časnikom k. u k. Marine.

Tijekom daljnjih napredovanja u službi postao je 1. svibnja 1893. zastavnikom bojnog broda, a poslije

šest godina promaknut je u čin poručnika 1. klase bojnog broda. Iste godine, u svojoj dvadesetosmoj, imenovan je zapovjednikom torpiljera.

Janko je dva puta oplovio svijet, a 1900. bio je s korvetom Dunav i u Americi.

U činu poručnika bojnog broda ostaje do 1. svibnja 1910., kad je dobio čin kapetana korvete. U to vrijeme plovi na više brodova austrougarske flote, a od 1911. redovno je zapovjednik brodova. Važniji su bili, raz-

rač Csepel, laka krstarica Admiral Spaun te bojni brodovi Bamberg i Monarch.

S činom kapetana fregate koji je dobio 1. svibnja 1913. dočekuje i početak I. svjetskog rata.

Od 1914. pa sve do kraja rata u vojnim djelovanjima ratnog brodoglavca k. u k. Kriegsmarine Janko pl. Vuković Podkapelski isticao se kao promišljen i smion zapovjednik, što je dokazao u mnogim pomorskim bitkama koje svjedoče o njegovim vojnopomorskim sposobnostima zapovjednika.

U popisu zapovjednika k. u k. Kriegsmarine za 27. lipanj 1914. Vuković je zapovjednik Csepela, koji djeluje u prvoj grupi Prvog torpednog divizionu Prve torpedne flotile. Na njemu sudjeluje u bici kod Rta Pelagosa 28. srpnja 1915. zajedno s bojnim brodovima

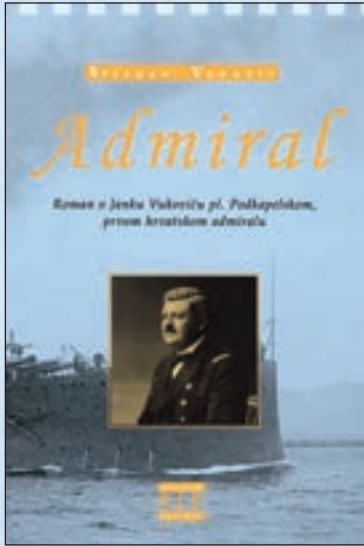
Helgoland i Saida, razaračima Lika, Orjen, Tatra, Balaton, Triglav, Dinara, Reka, Velebit., kao i sedam torpednih čamaca.

Neposredno nakon talijanskog prijelaza u redove Antante 1915., pred talijanskim poluotokom Garganom u šestosatnoj bici Vukovićeva flota potopila je talijanski brod čije je brodomce spasila i kasnije odvela u zarobljeništvo u Šibenik.

Zahvaljujući sposobnostima, stručnoj spremi i ratnim uspjesima Janko

Život prvog hrvatskog admirala detaljno je opisan u biografskom romanu "Admiral" autora Stjepana Vukušića, u izdanju Naklade Pavičić kojoj zahvaljujemo što nam je omogućila uporabu fotografija. U realizaciji ovog izdanja sudjelovao je i autor feljtona "Admirali XX. stoljeća" Hrvoje Strukić.

Vuković je 1. studenoga 1915. promaknut u čin kapetana bojnog broda. S tim činom postao je zapovjednikom bojnog broda Babenberg, koji je djelovao u sastavu 4. divizijuna. Njime je zapovijedao do početka 1917., a već od svibnja postao je prvim čovjekom moderne krstarice Admiral Spaun, sve do prosinca iste godine.

Od ostalih bitaka u kojima je sudjelovao kapetan Vuković može se spomenuti akcija u kojoj su potopljena tri broda iz združene englesko-francuske flote, kao i zauzimanje Palagruže koju su držali Talijani, kad je jedan talijanski brod bio prisiljen istaknuti bijelu zastavu.

Kruna austrougarske mornaričke karijere za Janka Vukovića je 11. ožujka 1918.. Postavljen je za zapovjednika bojnog broda Viribus Unitis, admiralskog i zapovjedničkog broda cjelokupne austrougarske mornarice. Zapovijedao je tijekom priprema prepadne operacije na Otrantski baraž.

Za te i druge pothvate Janko pl. Vuković Podkapelski odlikovan je odličjem Željezne krune. ■

Admiral je otišao sa svojim brodom

Vrhovno zapovjedništvo austrougarske vojske prihvatilo je 29. listopada 1918. uvjete primirja sa savezničkim državama. Uz predaju cjelokupne vojske, to je značilo i predaju austrougarske ratne mornarice i njezine flote.

Istoga dana u Zagrebu je Hrvatski sabor proglasio stvaranje Države Slovenaca, Hrvata i Srba, a sljedećeg dana u Beču car Karlo je potpisao odluku kojom se 31. listopada austrougarska ratna mornarica, sve utvrde i luke trebaju predati Narodnom vijeću SHS-a u Zagrebu. Austrijski prijedlog o svečanoj primopredaji prihvatilo je Narodno vijeće u Zagrebu. Njome je Beč htio događaju dati stvarnu i zakonsku snagu, a obavljena je na svečanosti u Puli.

Prema želji tadašnjeg zapovjednika austrougarske flote, kontraadmirala Miklosa de Negybany Horthya, primopredaja je počela točno u 17 sati upravo na Viribus Unitisu. Spuštena je austrougarska zastava, a na jarbole Viribus Unitisa podignuta je hrvatska trobojnica uz svečane taktove "Lijepa naša". Osim postrojenih časnika i mornara bili su nazočni i poslanici zagrebačkog Narodnog vijeća Države Slovenaca, Hrvata i Srba. Poslije primopredaje Horthy je zajedno s mnoštvom mornara i časnika Nijemaca i Mađara otputovao vlakom u Mađarsku, a u pulskoj luci i na brodovima ostali su samo hrvatski, češki i slovenski mornari. Prema imenovanju Narodnog vijeća, zapovjedništvo nad cjelokupnom flotom kao prvi zapovjednik hrvatske mornarice preuzeo je Janko pl. Vuković Podkapelski i to u činu kontraadmirala u koji je promaknut. Preuzevši zapovjedništvo odmah se preselio na admiralski brod Viribus Unitis, najveći i najljepši brod čitave mornarice.

Te noći od 31. listopada na 1. studenoga 1918., pred pulskom lukom talijanski razarač spustio je u more splav s vlastitim pogonom. Na njoj su se nalazili talijanski diverzanti 27-godišnji inženjer Raffaele Rossetti i godinu dana mlađi liječnik Raffaele Paolucci. Zaplovlili su prema osvjetljenoj luci i cilju svoje zadatke, Viribus Unitisu. Pod trup su oko pet sati postavili mine. Pri odlasku su primijećeni i uhićeni, dan je znak za napuštanje broda, ali je eksplozija u 6 sati i 50 minuta potresla brod koji se prelomio, nagnuo i počeo tonuti. Lomljena je bila strahovita, teški 305 mm topovi su se otkidali, a kapetanski most na kojemu je stajao Janko pl. Vuković Podkapelski je pucao. Članovi posade vidjeli su ga kako stoji pokraj golemih topova. Jedna željezna greda otkinula se i udarila o kapetanski most.

Deset minuta poslije sedam sati prvi zapovjednički brod hrvatske mornarice potonuo je na dno zaljeva. Odnio je na morsko dno i prvog zapovjednika i admirala Janka pl. Vukovića Podkapelskog, zajedno s oko 400 časnika i mornara.

Nedugo zatim na kapelici Mornaričkog groblja u Puli pojavila se spomen-ploča s posvetom hrabrom admiralu koju je postavila njegova udovica...

Ubrzo nakon primopredaje Državi SHS, admiralski brod Podkapelskog Viribus Unitis potonuo je nakon akcije talijanskih diverzanata...

Andelko Kačunko: "Hrvanje sa svijetom", Tomagraf, Zagreb, 2007.

Nakon što je prije dvije godine bacio "Pogled sa Sljemenom", don Andelko Kačunko usudio se upustiti u "Hrvanje sa svijetom". Riječ je, dakako, o dvije knjige koje autorski potpisuje našim čitateljima zasigurno dobro znani don Angelo, kancelar Vojnog ordinarijata i ujedno naš dugogodišnji suradnik. Kačunkov prvijenac sadrži izbor njegovih kolumni te propovijedi i razgovora, a najnoviju knjigu čine također kolumne i intervjui, s dodatkom koji sadrži kratke razgovore i integralne izjave odnosno mišljenja za različite novinske ankete o različitim aktualnim društvenim i crkvenim temama. S obzirom na koncepciju, moglo bi se reći da je ta knjiga svojevrsan nastavak prethodne, a s obzirom na Kačunkovu angažiranost na tom području i prisutnost u medijskom prostoru, možemo očekivati i sljedeće "zbirke" njegovih umotvorina. Intrigantni i provokativni te nadasve inteligentni tekstovi, utemeljeni ponajprije na duhovnosti, bilo da je riječ o kolumnama ili intervjuima, zanimljivi su za sve kojima imponira jasan i čvrst stav, makar bio i u potpunoj suprotnosti sa čitateljevima. Uz navedeno, specifičnost autorova stila je i igra riječima, u kojoj uvijek nastoji (i uspijeva) biti aktualan i zanimljiv.

Iako je neko vrijeme izbivao s medijske scene (s koje su ga izgurili oni koji svoju nesnošljivost prema njemu i svima koji drukčije misle i govore žele "upakirati" u celofan tzv. tolerancije i demokracije), don Angelo se vratio u svom stilu i odlučio nastaviti svoje *hrvanje sa svijetom*. Rječju, bilo pisanom ili izgovorenom, gađa u *sridu* te ističe da mu je osnovni stimulans za to proročka služba. Zaključio je da unatoč svemu ne može štetiti, a plod te njegove *nešutnje* je i ova knjiga kojom Kačunko, kako je sam istaknuo, u prvom redu želi čovjeka približiti istini, ljepoti i dobroti - poglavito onoj vječnoj, te ga ujedno potaknuti na razmišljanje i uvjeriti da je vrijedno uložiti taj napor. Koliko će u toj svojoj nakani uspjeti, ne ovisi o njemu samome, no svakako valja pohvaliti njegov uloženi napor u radanje (n)ove knjige.

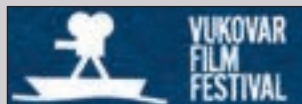

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Vukovar film festival

trajanje: od 5. do 8. srpnja
organizator: Discovery film

Možda kao najugodnije iznenađenje ovogodišnje ljetne filmske ponude pojavio se Vukovar film festival, koji će se prvi put, u organizaciji distributera Discovery filma, održati od 5. do 8. srpnja upravo u gradu-heroju. Posve neuobičajeno, novi festival privukao je odmah golem interes medija, ali i filmofilske publike. Što je to, pitate se, što nudi novi filmski festival, a da već nismo mogli vidjeti negdje drugdje? Prije svega, u pitanju je jedinstveno mjesto održavanja. Riječ je o šlepu nedaleko od ušća Vuke u Dunav. Ovo, naizgled vrlo simpatično rješenje sa šlepom, ustvari je stvar puke nužde. U Vukovaru, naime, već godinama nema kinodvorane, pa će se pomoću festivala pokušati zainteresirati Vukovarce za najinteresantnije filmove ovoga ljeta. A popis filmskih premijera uistinu je impresivan. Festival će otvoriti dugoiščekivani film Quentina Tarantina *Dokaz smrti*, a samo dan kasnije prikazat će se i novi film Roberta Rodrigueza *Planet terora*. Zatim, tu je i ovogodišnji dobitnik Zlatne palme u Cannesu, rumunjski film *4 mjeseca, 3 tjedna i 2 dana* Christiana Mungiu, kao i ovogodišnji dobitnik Zlatnog medvjeda u Berlinu *Tuyin Brak*, kineskog redatelja Q. Wang. Ako ovom uglednom društvu još pridodamo i dva filma dobitnika ugledne nagrade međunarodnog udruženja filmskih kritičara FIPRESCI - *Služio sam engleskog kralja* oscarovca Jiria Menzela te njemački *Tvrđi orah*, znamo da je pred nama (naročito Slavoncima koji nemaju čestu priliku pohoditi Zagreb ili Motovun) festival koji ne bismo smjeli propustiti. Organizator nas uvjerava da su filmske projekcije na riječnom šlepu u svijetu jedinstven doživljaj, a budući da ove godine u Vukovaru nema komaraca preporučam svima da iskoriste tu doista jedinstvenu priliku. Pozdrav iz Vukovara!

Leon RIZMAUL

Moć oduševljenja Evanđeljem

U globalnom informatički i tržišno orijentiranom svijetu danas je i Bog - pa dakle i evandeoska poruka - "ravnopravno" stavljen na razinu ponude i potražnje. No, premda se sve naizgled odvija po modelu "uzmi ili ostavi", svjedoci smo kako vrlo uspješno razni "proroci lažni zaluduju mase" zahvaljujući golemoj medijskoj potpori. U toj "igri" Evanđelje je u neravnopravnom položaju, iako se ponekad čuje da Crkva terorizira ljude jer su i biskupi i svećenici "previše u medijima". Stoga neki imaju dojam da se danas Radosna vijest širi "ognjem i mačem", a papa kao da je najjači medijski "konkvistador". Ipak, premda je evangelizacija u prošlosti tekla na razne načine, a inkulturacija Evanđelja nije se svuda odvijala jednako uspješno, Isus je vrlo jasnim postupkom odredio kriterij za tu praksu. Bilo je to u jednoj zgodi kad su Njegovi učenici, pošto su ih odbili negostoljubivi Samaritanjaci, upitali misleći da je to pravedno: "Učitelju, hoćeš li da kažemo neka ih oganj s neba uništi?" Isus ih je strogo prekorio i krenuo u drugo selo. Danas, u potpuno izmijenjenim društvenim okolnostima, ne samo da Crkva - sve kad bi i htjela - nema moć "prisilne evangelizacije", nego više nijedan biskup ne može protiv raznih optužbi poduzeti ništa osim prodati katedralu i namiriti sudske troškove za nečije izmišljene duševne boli, pa iako mu cijela biskupija otišla u stečaj. Kao što je i Isus prividno "bankrotirao" kad se pred Pilatom branio šutnjom. No, nije samo to pokazatelj zahtjevnosti apostolskog poziva odnosno tereta (premda "slatkog jarma") koji čeka svakog Isusova učenika. Nije lako radi kraljevstva nebeskog odreći se čak i svojih najmilijih te povjerovati da će sve čega se odrekao, već sada, u ovom vremenu s progonstvima primiti "stotruko kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i polja - i u budućem vijeku život vječni". Ali, zapanjjuća je činjenica - milijuni čine upravo to. S punom i radosnom sigurnošću da "nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire unatrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje". Zato Evanđelje, na krilima takvog oduševljenja, osvaja globus unatoč sve većim protivljenjima. Kako, dakle, širiti Poruku? Životom i riječju. I šutnjom! Kao mučenička Crkva u totalitarizmu. Jer "šutnja je često jača i od riječi, ali pjesma ruši sve" zidove i zapreke. Šutljiv život po Evanđelju može biti snažna pjesma navještaja da "kiše padaju, polja rađaju, djeca sanjaju, (jer) nije nas ostavio Bog!"

Andelko KAČUNKO

3. srpnja 1940.

Britanci napali francusku flotu

Kad je **Hitler** u lipnju **1940.** okupirao **Francusku**, **Velika Britanija** je ostala jedina važna europska sila (osim **SSSR-a**) koja je mogla voditi politiku neovisno

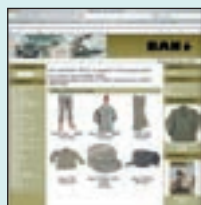
o nacistima. Britanci su imali daleko najsnažniju flotu, ali kad bi se njemačkoj i talijanskoj još pridružila netom poražena francuska flota, omjer snaga drastično bi se okrenuo protiv Britanaca. Osim toga, prilikom francuske kapitulacije određeno je da se francuska ratna mornarica mora vratiti u domaće luke, gdje bi bila razoružana i stavljena pod nadzor Nijemaca i Talijana. Ta je odredba bila za Britaniju potpuno neprihvatljiva, jer su bili svjesni kako bi ti brodovi ubrzo postali sastavni dio *Vehrmachta*. Zbog toga je u Londonu pripremljena operacija *Katapult*, prema kojoj su se trebali istodobno preuzeti pod britanski nadzor francuski brodovi, a one koje ne bi uspjeli preuzeti trebalo je uniš-

titi. Akcija je koordinirano započela 3. srpnja. U južnoengleskim lukama su na prepad razoružali francuske posade i zaplijenili brodove. Nikakvih problema nije bilo ni u **Aleksandriji**, gdje je francuska ratna flota bez problema prešla u britanske ruke. No, najveći dio francuske flote nalazio se u alžirskoj bazi **Mers-el-Kebiru**. Britanski admiral **James Somerville** je francuskom zapovjedniku admiralu **Gensoulu** dao ultimatum o predaji flote, a ako ga ne prihvati prijetnju da će ih potopiti i uništiti dok su usidreni. Gensoul je odbio britanski zahtjev, a takve upute su mu davali predstavnici satelitske *vichyjevske* Francuske. Napad je započeo nešto prije 16 sati, a već desetak minuta kasnije Gensoul je obznanio da je glavina francuske flote izbačena iz stroja. Najgore je prošao bojni brod **Bretagna**, koji je eksplodirao, a na njemu je poginulo 977 članova posade. Osim **Bretagne** potopljene su još tri krstarice i razarača. Nekoliko razarača, među kojima najvažniji **Strasbourg**, uspjeli su se izvući prema južnofrancuskoj luci **Toulonu**. Ti brodovi ubrzo su stavljeni u službu nacističkog vojnog stroja, pa su se do kraja rata borili na **Sredozemlju** protiv britanskih, a kasnije i američkih snaga.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

<http://www.banarmyshop.hr>

Unatoč tomu što je maskirna odjeća u posljednje vrijeme sve popularnija i među mladima, te da su disco i drugi klubovi prepuni mladeži odjevene u bar jedan odjevni predmet vojnog podrijetla, ipak je pomalo čudno što u **Hrvatskoj** nema većeg broja tzv. *Army shopova*. Ako

netko poželi na internetu pronaći neku trgovinu vojnom opremom naći će se u problemima jer takvih gotovo i nema. **Ban army shop** jedna je od rijetkih i srećom izvrsno opskrbljenih. Ne znamo jesu li poduzetnici iz **Bedekovčine** koji su otvorili web stranicu na kojoj on-line prodaju maskirnu i drugu vojnu opremu zadovoljni prodajom, no ako je prodaja ravna izgledu i ponudi, tad su vrlo zadovoljni. Nažalost, premda je sasvim jasno da i u **Rijeci** i u **Zagrebu** postoje istovjetne specijalizirane prodavaonice, njihovi vlasnici se, nažalost, nisu odlučili i na internet prodaju. Kad je riječ o siteu www.banarmyshop.hr kažimo da je osim solidnog grafičkog izgleda i vrlo dobre ponude (o cijenama prosudite sami) na dnu menija postavljen link posvećen popustima i rasprodaji, što nekima može biti važno. Uz to, kažimo kako je ponuda pojedinih proizvoda, u pogledu kvalitete, doista izvrsna, i upravo zato isplati se posjetiti stranicu. Druga je priča hoće li se tko odlučiti i na kupnju...

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Američki pisac Samuel Langhorne Clemens bio je poznatiji pod pseudonimom:

- A Thomas Pynchon
- B Tennessee Williams
- C Mark Twain

2. Glazbenik Bob Dylan zapravo se zove:

- A Robert Dickinson
- B Bob Dyson
- C Robert Zimmerman

3. Jedan od Beatlesa se koristi(o) pseudonimom a ime mu je bilo **Richard Starkey**:

- A George Harrison
- B John Lennon
- C Ringo Starr

4. Prije nego što je postao Kareem Abdul Jabbar, američki košarkaš se zvao:

- A Earvin Johnson
- B Lew Alcindor
- C Oscar Robertson

5. U putovnici kralja nogometa Pelea zapisano je ime:

- A Vitor Borba Ferreira
- B Edson Arantes do Nascimento
- C Arthur Antunes Coimbra

Foto: AFP/Agf

KROKO INTERNATIONAL

proizvodnja vojne i policijske opreme

- RAZVOJ
- DIZAJN
- PROIZVODNJA
- DISTRIBUCIJA

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Kustošijanska 8, 10000 Zagreb, Croatia
UIT number: 1558340, NATO CAGE CODE: A00AB
tel: +385 1 3772777, fax: +385 1 3730751
info@kroko.hr

www.kroko.hr